

Balatonberényi Tükörkép

"Itt mindenki szóhoz jut." "A véleménye miatt senki ne szenvedjen zaklatást."

Kultúra

A magyar kultúra napján (január 22.) emlékezzünk azokra, akik az 1950-es évek elején – szabadidejüket feláldozva – eljártak a művelődési házba színdarabokat tanulni. Széppé tették az estéket ezek nívós bemutatásával.

Több egy felvonásos, majd egész estét betöltő színdarabokat láthattak a berényiek. Pl.: Lepsénynél még meg volt, Mikszáth Kálmán: Noszty-fiú esete Tóth Marival, és a nagy sikerű Illyés Gyula: Fáklyaláng 1953-ban, stb.

Sajnos, a Fáklyaláng szereplői közül csak Kráncz Győzőné sz.: Bene Margit (Margit néni) él. A művelődési ház (ma cukrász üzem) udvarán készült a szereplőkről egy csoportkép.

Fáklyaláng 1953.

Szereplők:

Álló sor balról: Nyers Kelemen, Tikos József, Varga Sz. László, Cserszegi Ferenc, Kráncz Győzőné Sz. Bene Margit, Tikos Kálmán, Sárdi Ferenc (súgó), Vilisics József, Tikos Lajos (Öcsi), Verb Ferenc, Musitz László.

Ülő sor balról: Küllő János, Tikos Emil, Varga Kálmán (risza), Nagy Károly, Jung Antal.

Jung Antal isk. igazgató, Cserszegi Ferenc, Musitz László tanítók, később egymást követően a berényi általános iskola igazgatói voltak.

Kovács Ilona
helytörténet kutató

Meghívó

Tájékoztatom a Tisztelt Lakosságot, hogy Balatonberény Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2013. február 22-én (pénteken) 18.00 órai kezdettel KÖZMEGHALLGATÁST tart a Művelődési Ház (Balatonberény, Kossuth tér 1.) nagytermében, melyre ezúton minden érdeklődőt meghívok.

Tárgy:

1. Tájékoztató az Önkormányzati gazdálkodás helyzetéről, a 2013. évi önkormányzati költségvetési tervezet ismertetése
Előadó: Horváth László polgármester
2. A község idegenforgalmának aktuális kérdései
Előadó: Horváth Péter alpolgármester
3. A Városi Kórház Keszthely járó- és fekvőbeteg szakellátási kapacitásaihoz való csatlakozás, és a háziorvosi betegellátással kapcsolatos tájékoztatás
Előadó: Dr. Belina Csaba háziorvos

Kérjük szíves megjelenésüket!

Balatonberény, 2013. január 29.

Balatonberény Község Önkormányzata Képviselő-testülete nevében tisztelettel:
Horváth László, polgármester

Tisztelt Állampolgárok!

Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatala 2013. január elsejével megkezdte működését.

A Járási Hivatal és szakigazgatási szerveinek elérhetőségei:

Marcali Járási Hivatal

8700 Marcali, Petőfi S. u. 14. Tel.: 85/510-006 Email: hivatal@marcali.gov.hu

Marcali Járási Hivatal Gyámhivatala

8700 Marcali, Petőfi S. u. 14. Tel.: 85/510-051

Marcali Járási Hivatal Okmányiroda

8700 Marcali, Rákóczi u. 11. Tel.: 85/501-045, 85/510-036.

Lipták Rita Márta, a Marcali Járási Hivatal 38 éves vezetője igazgatásszervező diplomával rendelkezik, korábban körjegyző volt. 2008-tól eddig a Mezőföldi Többcélú Kistérségi Társulás irodavezetője volt.

A Járási Hivatal munkáját illetve az egyes településen lakó állampolgárok ügyintézését január elsejétől települési ügysegédek is segítik.

A Balatonkeresztúri Közös Önkormányzati Hivatal illetékességi területén a járási hivatal ügysegédje: Darvas Éva

Elérhetősége:

Balatonkeresztúr – Balatonmárfürdő esetében

Balatonkeresztúr Ady u. 52. szám alatt: hétfő, kedd 8.00-16.30 péntek 08.00-14.00

Balatonberényben a Kossuth tér 1. szám alatt: szerda, csütörtök 08.00-16.30

Járási ügyintézésről

Okmányiroda

Az okmányirodák 2013. január 1-jétől a járási hivatalok törzshivatalának szervezeti egységeiként működnek tovább. A járási hivatalhoz kerülő ügyek legnagyobb részét az okmányirodai feladatok jelentik, így a személyi adat- és lakcím nyilvántartással, útlevél-igazgatással, egyéni vállalkozói tevékenységgel és a közlekedési igazgatással kapcsolatos feladatok.

Az ügyfelek dolgát nagyban megkönnyíti majd, hogy 2013. januártól a járási hivatalok okmányirodái országos illetékességgel látják el feladataikat.

A tervek szerint 2013 végére az okmányirodák bázisán alakítják ki a kormányablak-rendszert. A területi közigazgatási reform távlati célja az egyablakos ügyintézés biztosítása az ügyfelek számára, hogy az állampolgárok egyetlen helyen, a – 2013 végéig kialakítandó – kormányablakoknál tudják majd hivatalos ügyeiket intézni.

Hatósági ügyek

A járási hivatal hatósági osztályának hatáskörébe tartoznak

- az egyes szociális ellátásokkal, (időskorúak járadéka, alany és normatív alapon megállapított közgyógyellátásra való jogosultság, ápolási, emelt összegű ápolási díjra való jogosultság (méltányosság kivételével), egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság)
- a kommunális igazgatással összefüggő feladatok (pl. temetőengedélyezés),
- a menekültügyek,
- az egyes vízügyi, illetve
- védelmi igazgatási,
- földrendezési és földkiadási ügyek,
- az érettségi vizsgával, oktatással, valamint
- egyes villamos energia és földgázellátással kapcsolatos ügyek,
- egyes állategészségügyi feladatok (állatotthon engedélyezés).

Szabálysértési hatáskörben 2013. január 1-jétől a járási hivatal hatósági osztálya jár el.

Gyermekevédelem és gyámügy

2013. január 1-jétől a járási hivatal szakigazgatási szerveként működő járási gyámhivatalhoz kerültek a jegyzői és a városi gyámhivatali feladat- és hatáskörök.

A járási gyámhivatal jogosult eljárni a

- gyermekvédelmi feladatokkal kapcsolatos ügyekben (pl. gyermekelhelyezés, védelembe vétel),
- a szülői felügyeleti jog gyakorlásával,
- gyermektartásdíjjal,
- kiskorú házasságkötésének engedélyezésével,
- örökbefogadással,
- családi jogállás rendezésével,
- gyámsági és gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben.

A gyermekvédelmi ellátások közül azonban egyes gyermekvédelmi támogatások (rendszeres gyerekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, az óvodáztatási támogatás) továbbra is jegyzői hatáskörben maradtak, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatással kapcsolatban pedig a települési önkormányzat képviselő-testülete a döntéshozó szerv.

2013. január 1-jétől a munkaügyi kirendeltségek, a népegészségügyi intézetek, a körzeti földhivatalok, az állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hivatalok, valamint az építésügyi hivatalok is járási szinten végzik a feladataikat általában változatlan helyszínen és ügyfélfogadási időben.

Jegyzőknél maradó ügyek

A járási hivatalok olyan államigazgatási feladatokat vettek át a jegyzőktől, amelyeket az Állam az elmúlt húsz évben kényelmi szempontok miatt oda telepített. A jegyzők, kivételesen polgármesterek által ellátott 12 millió hatósági ügy 90 %-a eddig is államigazgatási jellegű volt, ez azt jelenti, hogy ekkora tömegű – az állam által áthárított – pluszfeladat hárult eddig az önkormányzatokra, jegyzőkre. A jövőben az államigazgatási feladatok többségét az Állam a saját szervezeti rendszerén keresztül látja el. Az új feladatmegosztásnak köszönhetően az összes államigazgatási ügy több mint 40%-a kerül vissza az államot képviselő járási hivatalokhoz.

Csak azok az ügyek maradtak a jegyzőknél, amelyekhez a helyi viszonyok ismerete elengedhetetlen, vagy amelyekben országosan nem egységes szabályozás és helyi mérlegelési lehetőség is van. Ilyenek pl. a helyi adóval összefüggő igazgatási, az anyakönyvi és állampolgársági ügyek, a települési polgári védelmi, katasztrófa igazgatási feladatok. Továbbá az ipar- és kereskedelmi igazgatási, a birtokvédelmi feladatok, a hagyatéki eljárás, a nem alanyi jogon járó szociális ellátások, a helyi védettséggel összefüggő környezet- és természetvédelmi, a veszélyes ebek nyilvántartásával összefüggő feladatok, az óvodáztatási támogatás.

Az olyan hatósági ügyeknél, mint pl. a földművelésügyi, állategészségügyi, a vízügyi, az ipari igazgatással, valamint a környezet- és természetvédelemmel, a közlekedés és hírközlési igazgatással kapcsolatos feladatok, lesz feladata a települési jegyzőnek és a járási hivatalnak is, mint ahogy eddig is eljárta ezen feladatkörökben a kormányhivatal helyi szerve és jegyző is.

Marcali Járási Hivatalhoz tartozó települések: Marcali, Balatonberény, Balatonkeresztúr, Balatonmárfürdő, Balatonszentgyörgy, Balatonújlak, Böhönye, Csákány, Csömend, Főnyed, Gadány, Hollád, Hosszúvíz, Kelevíz, Kéthely, Libickozma, Mesztegnyő, Nagyszakácsi, Nemesdéd, Nemeskiszfalud, Nemesvid, Nikla, Pusztakovácsi, Sávoly, Somogysámson, Somogysimonyi, Somogyszentpál, Somogyzsitfa, Szegerdő, Szenyér, Szőkedencs, Tapsony, Táská, Tikos, Varászló, Vése, Vörs
forrás: Marcali Járási Hivatal, www.jaras.info.hu

Mestyán Valéria sk.
címzetes főjegyző

Turisztikai pályázat: sajnos nem nyertünk...

Sajnos nem kapott támogatást önkormányzatunk ősszel benyújtott idegenforgalmi pályázata. Mint korábban beszámoltunk róla, "Legendás Balaton Tanösvény" címmel nyújtott be pályázatot önkormányzatunk október 1-jén a Községi Strand és a Csicsergő-sziget, illetve Napfény utca közötti terület turisztikai hasznosítása céljából. Az Új Széchenyi Terv DDOP 2.1.1/D12 „Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése” című pályázati forrásából településünk egy, a balatoni legendák világát bemutató szabadtéri kiállítást valósított volna meg.

A projekt részét képezte volna többek között egy új szabadtéri színpad, valamint a strand és a Napfény utca közötti sétány építése, új játszótér kialakítása, teljes tereprendezés és a növényzet cseréje, illetve a sportpálya melletti parkoló felújítása is.

A tervezett beruházás teljes költségvetése 223.948.050 forint volt. A Balaton déli partján a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség összesen négy projektet támogatott a több mint húsz jelentkező közül. Önkormányzatunk pályázat újbóli megjelenésekor várhatóan ismét benyújtja forrásigényét a kiíró Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez.

www.balatonbereny.hu

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer - Lakossági hírlevél

Adatvédelem, bankkártya- és Internet-használat, okos telefonok, táblagépek védelme

Az ún. okos telefonok és táblagépek használatának elterjedésével újabb eszközök váltak a bűnözők célpontjaivá. Egyes elkövetők a készülékeket értéke, eladhatósága miatt akarják megszerezni, másokat inkább a rajta tárolt jóval nagyobb értéket képviselő személyes, esetleg céges adatok érdekelnek.

Legtöbbször gépkocsi-feltörések, alkalmi lopások, a zseblogások, strandlopások, betörések, utcai rablás, kifosztás útján jutnak a bűnözők a személyes adatokat tartalmazó iratokhoz, bankkártyákhoz és telekommunikációs készülékekhez. Az így megszerzett adatokkal, okmányokkal pl. visszaéléseket, csalásokat követhetnek el.

A személyes adatok, bankkártyák és mobileszközök védelmének kétirányúnak kell lennie. Egyrészt biztosítani kell ezek fizikai megszerzhetetlenségét, másrészt a virtuális térben „utazó” adatok biztonságáról is gondoskodni kell.

Az alábbi tanácsok betartásával nagy lépést tehetnek saját biztonságuk érdekében, kérjük, fogadják meg azokat!

Gépkocsi feltörés és megelőzésének lehetőségei:

Rendőrség tanácsai:

- Okmányokat tartalmazó táskát soha ne hagyjon a gépkocsiban!
- Látható helyen ne hagyjon értéktárgyat, táskát, műszaki cikkeket az utastérben! Az üléseken hátrahagyott tárgy – akár ruhanemű, vagy üres táska - felkeltheti a tolvaj érdeklődését. A megvásárolt értékeket a csomagtartóban célszerű elhelyezni.
- Ha csak „egy pillanatra” hagyja őrizetlenül autóját, akkor is zárja be!
- Szereltessen járművébe riasztót! A mechanikai és elektronikus védelemi rendszer együttese a leghatékonyabb.
- Sötétedés után parkoljon megvilágított, vagy lehetőleg forgalmas helyen.
- Ha megtörtént a baj és feltörték járművét, semmihez ne nyúljon, őrizze meg azt eredeti állapotában, majd értesítse a rendőrséget.

Zseblogás és alkalmi lopás:

Hogyan védje meg magát a zsebtolvajoktól?

- Fokozottabban figyeljen értékeire, ha forgalmas helyen tömegben tartózkodik, utazik!(válltáskáját maga előtt fogva közlekedjen).
- Ne tartson okmányokat, értékeket hátizsák, hátitáska külső zsebeiben!
- Ne tegyen egy helyre pénztárcát, csekket, hitelkártyát, iratokat, mobiltelefont! (Viszonylag biztonságos tárolási helyek a belső zsebek, vagy a kézre, lábra erősíthető, övön hordható, illetve a

ruházat alatt nyakba akasztva viselhető táskák.)

- Bankkártyája mellett soha ne legyen ott a PIN kód!

- Vásárláskor, az áru válogatásakor soha ne tegye le táskáját, pénztárcáját bevásárlókocsira, pultra!

Besurranásos lopások:

- Ha otthon tartózkodik, zárja lakásának bejárati ajtaját, alacsonyan levő ablakait, kert-, vagy garázskapuját!

- Iratokat, táskákat, mobiltelefonokat lehetőleg ne az előszobában, vagy a bejárati ajtó közvetlen közelében tároljon!

- Vásárlások, szórakozóhelyek, vendéglátóhelyek látogatása során iratait, táskáját mindig tartsa felügyelet alatt, kabátjában ne tartson pénzt, ill. értékeket!

- Munkahelyén is – főleg ahol ügyfelek fordulnak meg - tartsa biztonságos helyen személyes értékeit, iratait, telefonját!

Bankkártyahasználat:

Az ATM használat veszélyei, biztonságos használata

Az ATM-knél az elkövetők célja a pénz és/vagy bankkártya adatok és PIN kód megszerzése.

Nem egyszerű felismerni az elkövetők által az automatákra felszerelt eszközöket, berendezéseket, minden pénzkivétel előtt ellenőrizze a kártyafogadó nyílást, a pénzkiadó nyílást, esetleges billentyűzetre irányuló kamera elhelyezését. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy nem biztonságos, válasszon egy másik ATM-t.

Beltéri automata használata esetén próbálja elkerülni, hogy mások is a helyiségben tartózkodjanak. Ne hagyja, hogy készpénzfelvétel végrehajtása közben idegenek megzavarják, vagy eltereljék figyelmét, a „segítséget” felajánlóktól pedig óvakodjon.

A PIN kód beütésekor el kell takarni a billentyűzetet, meg kell bizonyosodni róla, hogy a következő sorban álló ne láthassa azt, illetve a felvenni kívánt összeget. Amennyiben a tranzakció közben bármi gyanúsat észlel, inkább törölje a tranzakciót és hagyja el a helyszínt. A készpénzfelvétel befejezését követően ne kezdje el az ATM előtt állva számolni pénzt, inkább mielőbb tegye el a kártyát és a készpénzt. Lehetőleg ne kérjen bizonylatot a tranzakcióról. Ha mégis, akkor ne hagyja az automatánál, ne dobja el, mert ez lehetőséget ad az esetleg figyelő tolvajoknak arra, hogy számlaegyenlegét megtudják, vagy adatait megszerezzék.

Fontos, hogy kártyáját sose hagyja az ATM-ben!

Bankkártyával történő vásárlás

A bankkártyák kereskedelmi használatára bevezetett POS terminálokra a kereskedő vagy a pénztáros feladata a kártya kezelése (áthúzása a terminálon leolvasás céljából). Ez a terminál lehet hordozható, illetve mobilhálózaton keresztüli összeköttetésű is. Arra viszont minden esetben figyeljen, hogy a kártyája kezelését sose tévessze szem elől! Távollétében ugyanis több tranzakciót is végezhetnek a számlájáról, melyek bizonyítása utólag nehézkes lehet. Külföldön esetleg más pénznemben terhelik be számláját.

A PIN-kódot mindig úgy üsse be, hogy azt mások ne láthassák meg! A bizonylat aláírása előtt minden esetben ellenőrizze a azon szereplő adatokat (pl. kártyaszám, összeg). Ellenőrizze, hogy vásárlás után visszakapta-e a kártyáját.

Többszörös kártyalehúzás is előfordulhat bizonyos esetekben. Ilyenkor arra figyeljen, hogy olyan bizonylatot csak egyszer írjon alá, amely tartalmazza a terhelés összegét, a bankkártya számát, a dátumot és az engedélyszámot.

Vigyázzanak értékeikre és adataikra!!

Amennyiben a témával kapcsolatban kérdése merül fel, keresse osztályunkat az alábbi elérhetőségeken:

SOMOGY MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG

Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztály

7400 Kaposvár, Szent Imre u. 14/c. Pf.:121

TEL:82/502-700-2732, FAX:82/502-700-2772

E-mail:bunmeg@somogy.police.hu

Polgármester válaszol

Sajnos január hónapban nem érkezett egyetlen kérdés sem a Polgármester Úrnak, ezért Szerkesztőségünk tett fel neki két kérdést olyan témában, amiről hallottuk, hogy foglalkoztatja a falut.

A válaszokat ezúton is köszönjük!

1. Sok félreértés van azügyben, hogy a civil szervezeteket és azok támogatását érinti-e, és ha igen, milyen formában az újonnan létrejött közös önkormányzat hivatal.E tekintetben tehát van-e valami változás a korábbiakhoz képest? (Pl. a továbbiakban ki nyújt támogatást a szervezeteknek ill. kinek kell ezzel elszámolniuk stb.)

2013. évben a civil szervezeteknek nyújtott támogatás mértékéről továbbra is Balatonberény Képviselő-testülete dönt. Nincs változás a korábbiakhoz képest. Ismételten hangsúlyozom, hogy a Balatonberényi Hivatal megszűnése csak technikai jellegű. A falut érintő döntések ezután is helyben születnek, a Képviselő-testület által hozott döntések, határozatok, elképzelések, adminisztratív munkát igénylő részét hajtja végre a Balatonkeresztúri Közös Önkormányzati Hivatal.

2. December elején arról szóltak a hírek, hogy még a 2012-es évben a kormány teljes egészében átvállalja az ötezer főnél kisebb települések teljes adósságállományát. Szeretnénk tudni, hogy ez azóta megtörtént-e, és ha igen, mi tartozik ebbe bele (felvett hitelek stb.)?

Az 5000 főt meg nem haladó önkormányzatok adósságkonszolidációja községünket is érinti. Közel 2 hónapja folynak a technikai jellegű egyeztetések. A végleges elszámolás határideje még nem járt le és az utólagos ellenőrzésre kijelölt 20 község neve sem ismert.

Reményeink szerint Balatonberény Községtől az alábbi hiteleket vállalja át a Kormány:

- 9.254.916,- Ft Naturista Étterem építési hitel,
- 18.213.734,- Ft folyószámlahitel

27.468.650,- Ft alapú hitel.

153.800 CHF (kb. 37.000.000,- Ft a korábbi jegyző-háziorvosi-pedagógus perekre felvett hitel)

Valószínű a február 22-i falugyűlésig az elszámolás véglegesen lezárul és konkrét tényekről számolhatok be a lakosságnak az átvállalt hitelekkel kapcsolatban.

Tisztelettel:
Horváth László, polgármester

Unió forrásból újul meg a dél-balatoni vasút

Eldőlt, hogy valamennyi európai uniós pénzt lehívhatja Magyarország a vasútfejlesztési projektjeire még ebben a költségvetési ciklusban, így nyilvánosságra került az is, mely vasúti fejlesztéseket támogatja a kormány. A körben a dél-balatoni vasútvonal felújítása is benne van, ami már 2014-ben megkezdődhet.

A községünkön is áthaladó 30-as számú vasútvonalat a tervek szerint két ütemben fejlesztik, s az első szakasz 2015-re akár el is készülhet. A pályarekonstrukció Lepsény–Zamárdi–Balatonszentgyörgy–Keszthely között valósul meg, s közben megújulnak az állomások, útátjárók, illetve a biztosító- illetve tájékoztató berendezések.

A Balaton déli partja mentén futó vasúti pálya több mint 40 éve épült át utoljára. Jelenleg olyan állapotban van, hogy a vonatok a 100 km/órás sebesség helyett csak 80 km/órával tudnak közlekedni, de több olyan szakasz is van, ahol 40-60 km/órás korlátozás lassítja a vonatokat, sokat rontva ezzel az utazási komforton és a menetidőn.

Forrás: siofokhirado.hu

Kedves Olvasóim!

Mikor eldől, hogy lesz a berényi újságban egy egészségügyi rovat az első kérdés az volt felém, hogy segítsék egy laborleletet értelmezni, rövidítéseket elmagyarázni. Szeretném azt leírni, hogy egy laborértéket általában önmagában nem értékelünk; a kezelő orvosunk feladata, hogy a tünetekkel, panaszokkal és más vizsgálatok eredményével állítsa fel a diagnózist. Ezért én csak a rövidítések megmagyarázását és a normálértékeket adnám meg. Igaz a normálértékek rajta vannak a laborleleten, de néha azt is tapasztaljuk, hogy más az egyik kórházban, és más a másik kórházban, ez csak a laborgép beállításának köszönhető.

Ha elküld az orvosunk laborba rutin vérvételre az általában áll:

Glükóz, nátrium, kálium, vesefunkciót jellemző adatok:

(karbamid, kreatinin, húgysav), összfehérje, albumin, összkoleszterin, LDL-koleszterin, HDL-koleszterin, trigliceridek, májfunkciót jellemző adatok (összes bilirubin, GOT (ASAT), GPT (ALAT), Gamma-GT), alkalikus foszfatáz, LDH, alfa-amiláz, süllyedés, minőségi vérkép.

Én most a vérkép elemzésével kezdeném:

Vérünkben három féle sejt típus található vörösvérsejt, fehérvérsejt és vérlemezke.

I, A vérkép vizsgálata kétféleképp zajlik, egyrészt nézhetünk gépi kenetet, azaz Quantitatív vérképet. II, És végezhetünk Qualitatív vérképet, amikor egy csepp vért tárgylemezen kihúzunk, hagyjuk megszáradni, majd fixálás és festés után mikroszkóp alatt 100 db fehérvérsejtet jellemez az orvos, majd a végén a vörösvérsejteket és vérlemezkéket alakjuk szerint is megnézi.

Amiket nézünk egy vérképből:

1. WBC = fehérvérsejt
2. Neutrophil= Granulált fehérvérsejtek
3. Lymphocyt= Nem granulált fehérvérsejtek
4. RBC= Vörösvérsejt
5. HGB=Hemoglobin
6. HCT= Hematokrit
7. MCH=Vvt-k átlagos hemoglobin tartalma
8. MCHC= Vvt-k átlagos hemoglobin koncentrációja
9. MCV= Vvt-k átlagos térfogata
10. RDW= Vvt-k eloszlási szélessége
11. PLT= Trombocita
12. MPV=Trombociták mérete

WBC= White Blood cell Count= Fehérvérsejt =Fvs

A fehérvérsejtek a szervezet védekezőképességét látják el. Kétféle típusuk van: a Lymphociták, amik toxinokat termelnek és a Granulociták, amik típusaiktól függően bekebelezik az idegen anyagokat vagy ellenanyagot.

0-1 hónapos korig: 5-38 G/L

1-6 hónapos korig: 5-18 G/L

6 hó-2 éves korig: 6-14 G/L

2-16 éves korig: 4,5-14,5 G/L

felőtt 4-10,5 G/L

Neutrophyl granulocyták 50-70%

Lymphocyta: 25-40%

RBC = Red Blood cell Count= Vörösvérsejt = Vvt

A vörösvérsejt felülnézetben korong alakú oldalról piskóta formájú sejt. A Vvt-k a magzati életben a májban és a lépben képződnek, születés után a vörös csontvelőbe. Érésükhöz vitaminokra van szükség, B12, B1 és C-vitaminra, ezen kívül vasra és aminosavakra, Rézre és Cobaltra. A Vvt élettartama 120 nap, a kiöregedett Vvt-eket a lép szűri ki. A Vvt-k hemoglobint tartalmaznak, aminek az oxigén és Co2 szállításában van szerepük.

Értéke nők esetében:

0-1 hónapos korban: 4,7-6,3 T/L

1-6 hónapos korban: 3,8-5,4 T/L

6 hó-2 éves korig:4,1-5,3 T/L

2-16 éves korig: 4,0-5,3 T/L

felőtt nő: 4,04-5,48 T/L

Értéke férfiaknál:

6 hónapos korig ugyan az

6 hó-2 éves korig: 4,2-5,6 T/L

2-16 éves korig:4,2-5,8 T/L

felőtt férfi: 4,69-6,13 T/L (Folytatjuk)

Tükröm, tükröm mondd meg nékem...

Bizonyosan sokan ismerik Hófehérke meséjéből a tükör válaszát a vén boszorkánynak. Vagyis a tükör objektív módon a valós képet mutatja meg – kivétel a görbe tükör – mert az torzító hatású. Rendszeresen elolvasom falunk tükörképében megjelent írásokat, véleményeket, közleményeket. Megítélésem szerint a falu életéről jelentős információk, múlt idéző históriák és a jelen időben bennünket érintő eseményekről kapunk tájékoztatást.

2013. január 4-én megjelent kiadásban a „Polgármester válaszol” címmel jelent meg egy interjú, amely több információt ad közre az elmúlt években letelepült illetve ingatlant vásárolt külföldi polgárokról. Arról is értesülünk, hogy a letelepült emberek és a falu régi lakossága békességben egymást tiszteletben tartva, barátságban élnek otthonukban. Az új lakók jól illeszkedtek be a falu társadalmi és kulturális életébe, sőt támogatják anyagiakban is a civil szervezeteket. Összegezve a leírtakat: európai faluhoz és üdülőfaluhoz méltóan így kell együtt élnünk.

Az interjú alcíme „Internacionalista község lettünk” enyhén szólva a – görbe tükör képét – jeleníti meg. Úgy tűnik, hogy a jelenből visszavezet a 90 évvel korábban megélt társadalmi és politikai eseményekhez. Abban az időben az elnyomott osztályok forradalmi harcait az internacionalizmus jegyében indították „Világ proletárjai egyesüljetek” jelszóval.

Falunkban nincs, nem is volt, remélem nem is lesz internacionalizmus, mert akkor a nálunk letelepült békés emberek azonnal visszaköltöznének régi hazájukba, ezen kívül még a turistákat és az üdülő vendégeket is elveszítenénk.

Azt gondolom, hogy legyünk minél élhetőbb „Európai falu”. Élünk békességben minden ide települt embertársunkkal, még ha nyelvünkben különbözünk is egymástól.

Legyen előttünk elődeink bölcselete – „Sok jó ember kis helyen is elfér”.

Tisztelettel:
Druskóczi János

Nem úgy volt...

Mottó: Csak az vét hibát, aki dolgozik...De!...

„...dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy
a csillag megy az égen úgy érdemes.”
/ József Attila /

Néhányan szóvá tették, hogy újságunk előző, január 4-i számában A Balaton Berényi KALOT Népfőiskola története című írásban több, sőt sok téves információ szerepel.

Most én elsősorban a csoportkép alá írt szövegre reagálok. Ugyanis kb. három évvel korábban, a 2009. március 28-án megjelent III. évfolyam 4. számában ugyanezt a csoportképet már én is megjelentettem újságunkban. A Múltidéző rovatban azzal az eredeti kísértő szöveggel közöltem, ami a kép hátuljára korabeli feljegyzéssel írva van. Ez így hangzik: „1937. január 31-én a vizsga napján gazdasági és háztartási tanfolyam balatonberényi növendékei.” Ez tehát a helyes szöveg, ez a kép igaz története.

Másodsorban a január 4-i számban ugyanebben a cikkben többször is előforduló KALÁT rövidítés keltette fel határozott meglepetésemet és tiltakozásomat. Ez a rövidítés így helyes: KALÁSZ. Jelen-tése: Katolikus Asszonyok és Lányok Szövetsége.

Én nem osztok tanácsokat senkinek újságcikkek címezésére és szövegére. Viszont, mivel a rendszerváltás után az 1989-ben újra induló KALÁSZ-ban részt vettem – Marzsó Herminke néni kísért és ajánlott be a szövetségbe – lelkiismeretbeli kötelességemnek tartom az emlékek és a tények tisztasága érdekében szót emelni. (Herminke néni az eredeti KALÁSZ - mely 1936-ban alakult - országos vezetőségének volt a tagja, mint gazdasági ügyintéző.)

Remélem, hogy a most általam leírtak mellett, vagy után más (aki őshonos balatonberényi) is veszi a fáradságot, hogy reagáljon, kifejezve a falu múltjának tiszteletét.

Egyébként várjuk a legilletékesebbtől, Kovács Ilona helytörténet kutatótól, hogy közölje le az újságban a berényi KALOT és KALÁSZ igaz történetét.

Tóth Lajosné

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás köszönetünket szeretnénk kifejezni HORVÁTH LÁSZLÓ Balatonberény, Kodály Zoltán utca 1. szám alatti lakosnak a balatonberényi Csicsergő Óvodának nyújtott pénzbeli támogatásáért. A felajánlott összeg egy részéből óvodásaink karácsonyát tudtuk szebbé varázsolni. A maradék összegből gyermekeink tavaszi játékkészletét szeretnénk majd bővíteni. A mellékelt fénykép tükrözi a gyermekek arcán lévő boldogságot és örömet. További jó egészséget kívánok a Csicsergő Óvoda dolgozói és óvodásai nevében:

Ifiné Bodó Erzsébet, tagintézmény-vezető

Szavalóverseny az oviban

A Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett szavalóversenyt a balatonberényi Csicsergő Óvoda. Az egybegyűlteket Ifiné Bodó Erzsébet tagintézmény-vezető köszöntötte, majd Böröcz Csaba citerajátékát és a gyerekek vidám énekét hallgathatták a megjelent szülők, nagyszülők, testvérek. Ezután következett a versmondás: a legkisebbtől a legnagyobbig minden ovis igyekezett szépen elmondani a megtanult mondókát, költeményt, s természetesen a jól megérdemelt taps sem maradhatott el.

A zsűri nevében Kovács Nándorné egykori óvodavezető köszönte meg a gyerekek és az óvónők munkáját, s gratulált a produkciókhoz. Persze egyetlen gyermek sem távozott üres kézzel, így nem csoda, ha boldogan, felszabadultan mutatták be körjátékukat a hálás közönségnek.

www.balatonbereny.hu

Hetven esztendeje kezdődött a doni áttörés

Hetven esztendővel ezelőtt az elégtelenül felszerelt, fáradt, hidegtől elcsigázott magyar csapatok nem tudták tovább feltartóztatni a minden tekintetben túlerőben lévő szovjet hadsereget a Don-kanyarnál.

Az 1943. január 12-én kezdődő urivi áttörés volt az első napja a II. Magyar Hadsereg kálváriájának, amely pár hét alatt felmorzsolódva, 100-120 ezer embert veszítve tudott csak visszavonulni.

A Don mellől mindössze körülbelül 60 ezer katona és munkaszolgálatos tért haza. Sokan közülük rettenetes körülmények között, hosszú éveket töltöttek orosz hadifogságban.

Január 12-én emlékeztünk azokra a hősökre (köztük több balatonberényire is), akik életüket áldozták hazájukért, s akik közül ma is rengetegen jeltelen sírban, idegen földben nyugszanak.

www.balatonbereny.hu

Februári miserend

- Február 3-tól (vasárnap) 16 órai kezdettel - kilenc estén át - Lourdes-i kilencedet tartunk a Keresztelő Szent János közösségi házban.
- Hamvazószerdán reggel 9 órakor szentmise. Utána hamvazkodás.
- Nagyböjtben minden csütörtökön du. 5 (öt) órakor keresztúti ájtatosság a templomban, és utána szentmise.
- Az első február 14-én, csütörtökön lesz.
- Február hónapban is szombaton este 5, és vasárnap de. 9 órakor vannak a szentmisék.

Szeretettel várjuk az ájtatosságokra, és szentmisére a híveket.

Sajkások serege

A török hódoltság idején több évtizedes harc folyt a Balatonon is. A foki öbölből kirajzó törökök állandóan nyugtalanították a Balaton-parti lakosság életét. Legtöbbször éjszaka lepték meg a falvakat. Harácsoltak, kirabolták az itt élőket, otthonaikat felgyújtották.

Így történt, hogy egy nyári hajnalon Tóti Lengyel Gáspár várkapitány Szigligeten az asszonynép jajveszékelésére, égett füstszagra ébredt. Vitt a török mindent: bort, aprójószágot, gabonát. Tóti kapitány keze ökölbe szorult. – Hát nem! Ha Bécsnek mindegy, ha a főkapitánynak mindegy, nekem nem! Nem és nem! – csapott öklével az asztalra. – János, hívasd az ácsot, s rendelj mindenkit az udvarra, aki csak él és mozog! Még a halászok is jöjjenek fel Réhelyből! Itt legyen az öreg Ábris is, aki naszádot épített valamikor! A majorból meg az erdészt hívasd ide! – utasította a vitézt.

- Hogyan tudnánk mi akkora hajót építeni, mint a török? – kérdezte az ács, mikor összesereglettek a vár udvarán. – Se emberünk, se inzsellérünk hozzá. – A vén Vince ott volt, mikor a tihanyi sajkákat összeszerelték, s kegyelmetek is láttak már elég naszádot. – S ki lesz az inzsellér? – kérdezte az ács. – Te. – felelt Tóti. – A Vince hozzáadja a tudományát a tiédhez, megtanácskoztok mindent az erdésszel, a kováccsal, a deák meg majd papírra veti, amit kifundáltatok. – Várjon csak kegyelmed! – csapott a homlokára az ács. – Van itt még valaki, aki érthet hozzá, csak nem dicsekszik vele. Bécsben járt egyetemre, csak aztán valami rebellióba keveredett, s a rabság helyett a végvári életet választotta. – Hozzátok ide őt is! – utasította a kapitány. Másnap már csattogtak a fejszék a kamonkői erdőben a kiszáradt tölgyek testén, délután bivalyok vontatták a rönköket Réhelybe. A kovácsműhelyben négy-öt hirtelen lett segéd szította a tüzet, dolgozott a mester keze alá. Néhány nap múltán már formálódott a hajó teste. – Én csak elkészülök vele valahogy – vakarta a fejét az ács, – de hogyan akarja kend vízre tenni? Mert bizony hajó lesz a javából. Különb, mint amilyenek a foki öbölben horgonyoznak. De hogy visszük ki ebből a nádrengetegből? – A falubeliek majd segítenek. – felelt Tóti. – Az asszonynép? Ahányan vagyunk, az mind kevés lesz. – csóválta a fejét Dömötör. – Nagyon sok ember kellene, egy egész sereg, hogy kivájja a hajó útját. A sajkák a mi gondunk, kikötőről meg gondoskodják kend! – Bízzátok rám, mire elkészültök, meglesz az útjuk is a víz felé. Azonnal hívatta az íródeákot. – Írjad fiam, amit mondok! Az egész Balaton-vidék innenső fele, várbeliek, falusiak sok kárt szenvedtek a töröktől, nem lévén nekünk hajóink, ezért embereink fogságba is estek. Én, ezért most saját költségemen készíttetek sajkákat. Most helyet akarnék csináltatni egynéhány száz emberre való hajók számára, ahol azok biztonságosan megmaradhatnának. - diktálta a kapitány. A lovas futár Zala megye főispánjához, Zrínyi Miklóshoz nyargalt a segélykéréssel. – Mondd meg, fiam, a kapitányodnak – kezdte az, – hogy jól értem a panaszát, s nincs nagyobb óhajtásom, mint hogy mihamarább segíthessek szorongattatásán. Mielőtt azonban hazaérsz, még vidd el ezt a levelet Sáry Gergely főszolgabírónak. – azzal már fordult is íródeákja felé. – Írd meg fiam, hogy Lengyel Gáspár értesítéséből értjük, hogy az ott való szigetének vágását kellene a hajók kedvéért elvégeztetni, két napra kétszáz embert küldjön hát késedelem nélkül Szigliget alá.

Amikor megérkeztek a katonák, furcsa sereg gyülekezett a réhelyi templom körül. Ütött-kopott jobbágyhad, mely a környék lakóiból toborzódott. Kezükbén fejsze, balta, nádvágó, kasza, ami éppen akadt otthon. Volt, aki ladikot húzott targoncán, más meg pallónak való deszkát kötött a hátára. Úrnak, nemesnek nehezen fejet hajtó nép, a maga védelmére fogott szerszámot. Sziget hajói az ő tűzhelyüket védték, harcosai az ő vérükből valók voltak. A nádastól haladtak a Balaton felé, a katonák irányításával. Éjjel is dolgoztak. Az asszonynép kihordta, amit még a kamra mélye rejtett, kenyeret, sült oldalast, szalonnát. Két nap alatt kivágták a nádból a sajkák útját. A jobbágy nép a harmadik nap kiszélesítette, kimélyítette az árkot, hogy tisztességes útja, kikötője legyen a sajkáknak.

Lipták Gábor nyomán

Csiri

Keszthelyi programok

Színházi előadások a Balaton Színházban

MŰSORVÁLTOZÁS!
Február 6. (szerda) 14.00
Ifjúsági bérletes előadás
Gárdonyi Géza:
EGRI CSILLAGOK
Pannon Várszínház
Jegyár: 1.500 Ft

Február 18-19-20. (hétfő- kedd- szerda)
Gyermek bérletes előadások
Csukás István – Csík Csaba – Bor Viktor:
A NAGY HO-HO-HORGÁSZ
-zenés mesejáték-
Szabad Ötletek Színháza
Jegyár: 1.000 Ft

Hangversenyek, KONCERTEK

Február 15. (péntek) 8.00 és 10.00
Ifjúsági hangversenybérlet
ÉVSZAKOK ZENÉBEN
Közreműködik: a Festetics György Zeneiskola
A 10.00 órás koncertre jegyek korlátozott
számban kaphatók!
Jegyár: 500 Ft

Március 5. (kedd) 19.00
Felnőtt hangversenybérlet
BUDAPEST RAGTIME BAND
Művészeti vezető: Gayer Ferenc
Jegyár: 2.300 és 2.700 Ft, diákjegy: 900 Ft

Egyéb rendezvények

Február 9. (szombat) 10.00-18.00
Balaton Színház
V. KESZTHELYI ESKÜVŐ KIÁLLÍTÁS
Kiállítók, kóstolók, különlegességek, ajándékok,
tanácsadás, tánc-, smink-, frizura- és esküvői
ruha bemutató...
Divatbemutató: Becker Beatrice esküvői kollekciója
Haj-show: Pasku Dávid
Smink-bemutató: KARAJA
Előadások:
- A polgári esküvő - Sorokné Dr. Mismás
Brigitta anyakönyvvezető
- A tartós kapcsolat receptje - Gelencsér István
párkapcsolati tanácsadó
- Az esküvőszervezés menete - Gengeliczky
Tímea esküvőszervező
- Párkapcsolatok ezotérikus megvilágításban -
Telek Angéla jósnő
A belépés díjtalan!

Február 9. (szombat) 14.00-tól
Helikon Kastélymúzeum - Fő tér
XIV. KESZTHELYI KARNEVÁL
Jelmezes felvonulás és jelmezverseny, értékes
nyeremények, farsangi fánk és tea...
Szervező: Balatoni Borbarát Hölgység Egyesülete

Február 15. (péntek) 18.00
GKMK, szakköri helyiség
WASS ALBERT FELOLVASÓ MARATON
25 órás felolvasás Wass Albert és más írók
műveiből.

NYITOTT SZEMMEL

Előadások a művészettörténet, a filozófia, a
vallástörténet és a történelem
témakörökből...

Február 8. (péntek) 18.00
HORTHY MIKLÓS
Előadó: Takaró Mihály irodalomtörténész
Jegyár: 800 Ft

Február 12. (kedd) 15.00
A TŰZNEK NEM SZABAD KIALUDNI
Előadás Kodály Zoltánról.
Előadó: Kertész Lajos zongoraművész

Február 15. (péntek) 17.00
ALKALMAS KALAP
Előadó: Berecz András mesemondó
Jegyár: 1.000 Ft

Világjáró Klub
Filmvetítéssel egybekötött
élménybeszámolók expedíciókról,
filmforgatásokról, utazásokról,
kalandtúrákról...

Február 11. (hétfő) 18.00
KÉT KERÉKEN A VILÁG KÖRÜL
9860 km, 17 ország, 0 szponzor.
Előadó: Mátyás Zoltán kerékpáros világutazó

Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület
Kőrösi Csoma Sándor Klubjának előadásai

Február 22. (péntek) 16.00
Fejér György Városi Könyvtár
**BALATONSZENTGYÖRGY A II.
VILÁGHÁBORÚBAN**
Előadó: László István helytörténész

TERMÉSZETGYÓGYÁSZ KLUB
Ismeretterjesztő előadások
egészségmegőrzésről, gyógymódokról

Február 15. (péntek) 16.00
A BUTEYKO LÉGZÉS
Előadó: Mörk László természetgyógyász

CSALÁDBARÁT-KERTBARÁT KÖR
Előadások kertészeti, növénytermesztési
témakörben

Február 22. (péntek) 16.30
**A VADON TERMŐ NÖVÉNYEK HASZNÁLATA
A MOLDAVI CSÁNGÓKNÁL**
Előadó: Dr. Alföldi Zoltán
JELES BOR ÉS PÁLINKANAPOK AZ ÉVBEN
Előadó: Komoróczy Lajos

Jegyiroda: Keszthely, Fő tér 3.
Tel.: 83/515-232 Web: www.balatonszinhaz.hu
E-mail: jegy@balatonszinhaz.hu
Nyitva tartás: hétfő-csütörtök: 12.00-17.00
péntek 10.00-12.00 és 12.30-14.00
valamint az előadások előtt 1 órával

Hogyan alakult az időjárás 2012-ben Balatonberényben?

Hagyományaimnak megfelelően az idén is, ismertetem az elmúlt esztendő Balatonberényre vonatkozó időjárását. Az adatokat saját méréseim és feljegyzéseim, továbbá a rádió, TV jelentései alapján közlöm.

Január:

1 - 24-ig kora tavaszi idő. 25-től - 31-ig, kemény téli napok. Átlaghőmérséklet mélyen fagypont alatt: -3° - (-5°). Leghidegebb 31-én reggel -10° . Összesen kb. 2,5 cm hó esett.

Február:

1 - 13-ig, kemény „szibériai” hidegek voltak. A hőmérséklet egész időszak alatt nem emelkedett 0° fölé. A leghidegebb reggel Berényben február 8-án -14° . Országos rekord, 8-án Baján volt -26° -kal. A Duna Mohácsnál 80%-os jégfelülettel beállt. A sebes folyású Dráva teljesen befagyott. Csodájára jártak, mert 100 évenként ez egyszer - kétszer történik, legutóbb 1910-ben.

14-től fokozatos enyhülés kezdődött. Legmelegebb 24-én délután volt, 15° -kal. Összesen kb. 7 cm hó esett, kb. 10 napra elosztva. 1987-ben volt hasonló hideg tél.

Március:

Kora tavaszi idővel kezdődött, majd száraz, meleg tavasszal folytatódott a hónap végéig. A hőmérséklet többnyire 11° - 19° -ig emelkedett. Csapadék: 1 mm.

Április:

Szeszélyes. Kora tavasz, tavasz, nyári idő, viharos szelek váltogatták egymást. Húsvét hétfőn (április 9.) és kedden talajmenti fagyok (-3°). Szabolcsban a gyümölcsösökben fagykárak voltak, Pakson -6° . A hónap végén 27° - 28° volt.

Május:

A hónap eleje nyárian meleg, 28° . Később visszaesett a hőmérséklet, zömmel 13° - 24° közé. Csapadék is volt elegendő, nálunk 68 mm.

Június:

1 - 15-ig a hőmérséklet 20° - 24° volt, 16-tól, majdnem a hó végéig kánikula (30° felett a hőmérséklet) 8 napon át, szinte egy felhő sem volt az égen. A növények szenvedtek, az állatokkal, emberekkel együtt. Berény és környéke június 22-én 36 mm esőt kapott. Ez mentette meg a növényzetet a teljes kiszáradástól. Ennek köszönhető, hogy itt a környékünkön ősszel lett kukoricatermés. A legmagasabb hőmérséklet 32° volt nálunk 20-án.

Július:

1 - 10-ig kánikula, 30° - 34° -ig. (3-án volt 34°). Túrkevéen 2-án $38,4^{\circ}$ -ot mértek. A továbbiakban még 19-én, 28-án és 29-én éltünk át kánikulát. Ilyen fogalmakat kellett megtanulni, mint napégés, árnyékolás, talaj- és légköri aszály. 11-től heves zivatarok törtek ránk, sok esővel (11-én, 15-én, 24-én). 24-én DK felől hatalmas szélvihar kerekedett, fakidöntésekkel, ágtördeléssel, háztető megbontással. A hőmérséklet zömmel 24° - 28° -ig alakult. Szélsőséges csapadékviszonyok országszerte: Somogy egyes területein 10 - 20 mm, Sopron környékén 350 mm csapadék hullott ebben a hónapban.

Augusztus:

A hónap 6 napos kánikulával köszöntött be. Legmelegebb nap 6-a volt, 35° -kal. 7-től - 19-ig szintén meleg, száraz napok következtek 25° - 29° -ig. 20-tól - 25-ig újra kánikula 32° - 33° -kal. A hó végén kissé visszaesett a hőmérséklet, 23° - 28° -ig. Nagyon nagy volt a szárazság. Összesen 6 mm eső esett.

Katasztrofális lett a mezőgazdaság helyzete. A kukoricák nagyrésze tönkrement, nem hoztak termést. Legelők kiégtek, a folyók és az állóvizek leapadtak. A Balatonon több helyen problémás volt a kikötés. A strandok üzemeltetői örvendeztek, hogy milyen jó évet zártak, megnőtt a forgalmuk, stb. A mezőgazdaság padlóra került a hosszú aszályos idő miatt.

A tápláléklánc is veszélybe került: csigák, giliszták kiszáradtak, elpusztultak.

Szeptember:

1 - 12-ig nyári idő 23° - 26° -ig. 13-tól - 30-ig kellemes őszi idő volt, zömmel 15° - 24° -ig emelkedő nappali hőmérséklettel.

Október:
1 - 6-ig változatos időjárás, 20° körüli hőmérséklettel. 7 – 26-ig kellemes ősz, a hőmérséklet 14° - 18° volt. A hónap vége télies, reggelenként megjelennek az első fagyok.

November:
A mérsékelt éghajlati övnek megfelelően őszi volt az időjárás. Eső, köd, ködszítálás, szürkesség váltakozva fordult elő. A hőmérséklet 10° körül alakult.

December:
Téliésre fordult az időjárás, amely szinte az egész hónapban végig kitartott. 7-én 8-án nálunk 2-3 cm hó esett, az ország D-i, DK-i részén ez 20 - 30 cm volt. Ott kemény hidegek lettek: -15°, -20°. Berényben 13-án -8°, talajszinten -13°. 29 - 31-ig valódi tél: talajszinten -7°. Karácsonykor fagymentes, kellemes időjárás volt, 10° körüli hőmérséklettel.

A hőmérsékleteket Bartók Béla utca 2. sz. alatt mértem. Tapasztaltam, hogy a hegyen, tehát távolabb a Balatontól (elsősorban tavasszal) 2 - 3°-kal is magasabb volt a levegő hőmérséklete. Bizonyított dolog, hogy a Balaton mentén, mintegy 1,5 – 2 km-es sávban érvényesül a víztömeg levegő hőmérsékletét módosító hatása (nyáron hűt, őszi és tavaszi fagyveszélyek idején fűt)

Hogyan alakult Berényben a 2012-es év csapadékmennyisége?

	2012. év	Visszatekintés néhány év csapadékvizsgálata	
Január	18 mm	2000-ben	422 mm
Február	20 mm	2001-ben	478 mm
Március	1 mm	2002-ben	513 mm
Április	39 mm	2003-ban	518 mm
Május	68 mm	2004-ben	710 mm
Június	75 mm	2005-ben	768 mm
Július	91 mm	2006-ban	570 mm
Augusztus	6 mm	2007-ben	750 mm
Szeptember	48 mm	2008-ban	583 mm
Október	86 mm	2009-ben	586 mm
November	61 mm	2010-ben	918 mm
December	45 mm	2011-ben	357 mm
	558 mm		

A mi vidékünkön (a Dunántúli dombságon), évi 600 - 700 mm között van a sokéves csapadékátlag. Az Alföldön 550 - 600 mm (ez lenne az optimális, lehetőleg egyenletesen elosztva).

Összefoglalva:
A 2012-es év országosan az évszázad legszárazabb éve volt. Kukorica 39%-kal kevesebb termett, mint 2011-ben Ilyen szárazságot 1901-ben jegyzetek utoljára. Az eső területi és időbeli eloszlása nagyon szélsőségesen alakult, viszonylag kis területekre korlátozódott.

Hogyan áll a Balaton vízszintje? Hogyan állapítják meg a nullpontot?
Siófokon 1863 óta mérik a Balaton vízállását. A mérce nullpontját (évszázados tapasztalatok alapján) az Adriai-tenger szintje fölött 104,08 méterre rögzítették. Ehhez a szinthez képest a rádió jelentése alapján volt 2012. december végén 51 cm a Balaton vízszintje (2003-ban fenyegetően alacsony, 23 cm volt.) Ekkor merült fel, hogy a Rába vizét a Balatonba kellene vezetni.) A tó átlagos vízmélysége 3 m, Tihanynál 11 m. Az emberek igényéhez a 100 - 110 cm-es vízállás az ideális. A Siófokon mért vízállási adatokat a rádió folyamatosan ismerteti. Bízhatunk abban, hogy a januári sok csapadék (január 24-ig, több mint 100 mm) jelentősen megemeli tavasszal a Balaton vízszintjét.

A globális felmelegedés következményeként az a kilátás, hogy egyre hosszabbak lesznek a szélsőségesen meleg időszakok a következő évtizedekben.
A 2013 évben szokatlan erejű napkitörések lesznek. Ez hatással lesz életünkre.
Két szélsőségesen száraz év után, csak reménykedni leht abban, hogy 2013-ban több esőt kapunk.
Balatonberény, 2013. január 24.

Tóth Lajos, ny. tanár

Szinte már régmúlnak számít az az emlék, amit szeretnék közreadni a kedves olvasóknak, ugyanis 53 évvel ezelőtt történt.

1960 januárjában falunkat is elérte a tsz. szervezés időszaka. Három évvel ezelőtt az 50. évforduló alkalmából már olvashattunk e lapban a szervezés- és megalakulás tényéről. A termelőszövetkezet alakuló közgyűlése 1960. január 21-én volt, melyen a mintegy 280 fős tagság id. Ángyán Ferenc bácsit választotta meg a tsz. elnökének. Most róla szeretnék írni. Vannak a magyar történelemnek ismert személyiségei, akik kiemelkedő dolgokat cselekedtek. Őket név szerint ismerjük, és nagyra értékeljük példás tetteiket, s időnként megemlékezünk róluk. Ferenc bácsit csak szűkebb hazájában, Berényben ismerték, bizonyára köztiszteletben, és közmegbecsülésben tartották. Az 1956-os forradalomkor is Őt választották meg a forradalmi bizottság elnökének. Így történt ez a tsz. megalakulásakor is, hogy egyhangúlag megválasztott elnök lett. Február 5-től én magam is ott dolgoztam, így a kezdeti nehézségekből sok mindenre emlékszem. Az első megrázkódtatás akkor érte a tagságot, mikor közölték, hogy ló a háztájiban nem maradhat. A 25 pár lovon felül - ami a tsz. gazdaságába került - mindenkinek le kellett adni a lovát vágóba. Tóth Imre bácsi és felesége Mariska néni nagy állatbarátok voltak. Szeretettel és törődéssel gondozták az állataikat. Az Ő lovukat is be kellett vinni a közösbe, melybe Imre bácsi nem tudott beletörődni. Ezért délben, amikor csak egy őr tartózkodott ott, visszavezette a lovát. Ezt a tényt, természetesen jelentették az elnöknek. Az elnök, azaz Ferenc bácsi nem a rendőrségre ment, hanem - igazságos ember lévén - személyesen eljött Tóth Imre bácsiékhoz, hogy elmondja neki, ilyen egy tsz. tag sem tehet. Szó szerint ezt mondta neki: „Imre! - egy bajból kettőt ne csinálj! Mindenkinek fáj, hogy az állatait oda kell adni, hiszen ezek voltak a munkatársaink az egyéni gazdálkodás idején. Gyere csak ki az istállóba, oldd el azt a lovat, aztán vezessük vissza. Hiszen enni sem tudsz neki adni, mert a földeket is közös gazdaságban művelik.” Imre bácsi szót fogadott, így nem lett baj a hatóság előtt a ló önkényes hazavezetéséből.

Mivel 1962-től Imre bácsiék szomszédjában laktam, többször is elmesélte a Mariska néni, „hogymilyen jó, hogy ez a Ferenc ide jött, s nem a rendőrségre,” mert nekem az Uram nem fogadta meg a szavamat: „hogymilyen nem tehet, vezesse vissza a lovat, mert ebből csak baj lehet!”

A másik emlékképem az aratással kapcsolatos. A tsz. vezetését és a tagságot is foglalkoztatta az aratás lebonyolítása. Erről beszélgettek, még a vasárnapi nagymise előtt a templom téren is. Gosztolya esperes úr is jelen volt ezeken a beszélgetéseken. Ferenc bácsi mélyen vallásos ember lévén egyetlen vásár- és ünnepnapra szentmisét sem mulasztott volna el.

Gosztolya esperes úr - az elhangzott beszélgetések sugallatára - vasárnap a szószékről is kérte a híveket, hogy akit egészsége és ereje enged vegyen részt ebben a nehéz, de szép betakarítási munkában. Így kérte a híveket. „Ne azt nézzük, hogy nem egyénenként a miénk a gabona, hanem azt, hogy az Úr Isten jó termést adott. Ne engedjük elveszni, tönkremenni, hiszen a miénk, mindnyájunké. Az egész ország kenyere lesz belőle.” Június végén, egy hétfői napon kezdődött az aratás, közel 50 kaszás jelent meg, mert az őszi árpa aratásával kezdtek. Természetesen Ferenc bácsi is ott volt az árpát aratni. Ezt a gabonafélét először rendre lekaszálják és később szedik fel kévékbe sáskötélbe kötve, mivel az őszi árpának rövid a szára. A felkötéséhez és a keresztekbe rakásához is szinte megmozdult a falu: diákok, vasutasok, idősek egyaránt. (Lásd: fénykép)

Az aratás és a cséplés rendben befejeződött. A tsz. vezetői ennek eredményéről egy közgyűlésen számoltak be a tagságnak. A közgyűlés helye az akkori kultúrházban volt, a templom mellett. (Ma cukrász üzem.)

Délután 9 órakor kezdődött a gyűlés, mely a beszámoló, hozzászólások, s válaszadások miatt hosszúvá nyúlt. Így a déli harangszó ott érte a tagságot a kultúrházban. Mint fentebb említettem, Ferenc bácsi mélyen vallásos ember volt. Nemcsak olyan vasárnapi keresztény, hanem ez az életvitelében is megmutatkozott. Amikor a templom harangja megkondult a déli Úrangyalára, Ferenc bácsi felállt, s a tőle megszokott halk szavával így szólt: „Tisztelt tagtársaim, álljunk fel, és

mondjuk el közösen az Úr angyalát!” Ez így is történt. A járási- és párt bizottsági kiküldöttek kényszeredetten felálltak, és végighallgatták az imádságot. Ez abban az időben szinte hőstettnek számított.

A felettes hatóságok ezt nyilván abban a korban nem pozitív cselekedetként értékelték. Az említett közgyűlést követően érkezett a sümegi búcsú ideje, ami a berényi hívek életében jelentős esemény volt. Ferenc bácsi 17 éves korában egy súlyos betegségéből felgyógyulva megfogadta, hogy amíg ereje és egészsége engedi, gyalog teszi meg oda- és vissza ezt a zarándok utat. Sárdi Ferenc volt a tsz. elnök helyettese. Ő is vallását gyakorló ember volt. Megbeszélték, hogy az elnököt helyettesíti, abban a 3 napban míg a zarándokút tart. Így is történt. Ferenc bácsi pénteki napon korán reggel elindult a zarándok csoporttal és vasárnap este értek haza a sümegi búcsúról. A gyűlésen történt ima és a sümegi zarándokút Ferenc bácsi tsz. elnöki pályafutásának a végét jelentette. Felsőbb szervek kezdeményezésére közgyűlést hívtak össze. Bár a tagság ellenezte, leváltották Őt a tsz. elnöki tisztségéből. Ferenc bácsi ezt a felsőbb szervek által kezdeményezett döntést szinte mosolyogva fogadta. Visszatért Övéihez, - a „két-kezi” dolgozó emberekhez - ahonnan vétetett. Fogatos lett, dolgozott a saját lovaival, amit bevitt a közösbe.

Örülök, hogy ismerhettem Őt, példája követendő lehet, mert Őt a pénz, a hatalom, és a rang nem szédítette meg.

Az ...izmusok nem tántorították meg életvitelében. Hithű katolikus emberként élte minden napjait. Sajnos 1969-ben, 62 éves korában visszahívta Őt Teremtője az égi hazába.

Hiszem, hogy amit földi életében: hit, emberséges igazságosság, szeretet és becsületesség magjaként elvetett az égi hazában learathatja termését.

Az 1960-as árpa aratás. A fényképet Nyers Kelemen készítette.

Emlékeim

(Régi szokások)

Az óév búcsúztatója után rögtön ott van a polgári év első napja, január 1. Új év! Kiskarácsony, vagy Jézus névadásának ünnepe. Ez a 8-dik nap karácsony után, ezen a napon kapta az isteni Kisded a „Jézus” nevet. A polgári év első napjához is kötődnek szokások. A legények (főleg ahova udvaroltak) elmentek új évet köszönteni, az iskolás gyermekek pedig a rokonokhoz, és az osztálytársakhoz. Ha jöttek, a gyermekek az alábbi verseket mondták:

Kicsi vagyok, székre állok,
Onnan egy nagyot kiáltok,
Hogy mindnyájan meghalljátok,
Boldog újévet kívánok. (vagy)

Pici szívem, pici szám
Boldog újévet kíván!
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A legények, pedig a következő verssel köszöntöttek:

Bort, búzát, békességet
Jó egészséget,
Ez új Esztendőben! (vagy)

Adjon Isten minden jót
Sok-sok tyúkot jó tojót!
Hízott disznót sok hurkát,
tele pincét kamarát,
sonkát, kolbászt, szalonnát,
gond ne bántsa a gazdát!

Adjék Isten jó vetést,
Rengő-ringó jó termést,
békességet, szeretetet,
töltse meg a szíveteket.
Jó egészséget az új esztendőben.
Dicsértessék a Jézus Krisztus.

Babonás hiedelmek is társultak az újévhez. Az év első napján szárnyasból nem főztek, mert kirepíti a szerencsét. Sertéshúsból készítették az ebédet, azt tartották, hogy betúrja a szerencsét a házba. Varrni sem szoktak, ugyanúgy, mint Luca napkor, mert bevarrják a tyúkok fenekét, és akkor egész évben nem lesz elegendő tojás. Arra ügyeltek, hogy férfi jöjjön elsőnek a házhoz, mert különben nem lesznek szerencsések a ház lakói az új esztendőben. (Ezért nők és leánygyermek nem jártak újévet köszönteni.)

Vízkereszt, vagy három királyok napja. A három királyok (napkeleti bölcsek) ezen a napon a csillag vezetésével, és fényével jutottak el a kis Jézushoz. A három királyok - napkeleti bölcsek – emlékére Berényben a fiatalemberké, legények járták a „három királyokat”. Ügyes kezű fiatalok maguk készítettek vékony fából rácsos kinyomható eszközt, melynek a végére szitát erősítettek, és erre aranypapírból csillag és Hold formát vágtak, ragasztottak. (Lásd.: fénykép.) A szita keretre gyertyát rögzítettek, melyet a háznál meggyújtottak, mielőtt a következő köszöntő éneket elkezdtek volna:

Három királyok napján,
Országunk egy istápján ⁽¹⁾
Dicsérjük énekekkel,
Vigadozó versekkel.

Kérjük a Szűz Máriát
Kérje értünk Szent Fiát,
Hogy békességben tartson,
Az ellenség ne ártson!

Szép jel és szép csillag,
szép napunk támad,
szép napunk támad.

Szép jel és szép csillag
szép napunk támad,
szép napunk támad.

Hol vagy zsidók királya,
Mert megjelent csillagja,
Betlehemben találják,
Kis Jézust körülállják.

Királyok ajándékát,
Aranyt, tömjént és mirhát
Vigyünk mi is Urunknak,
Ártatlan Jézusunknak.

Szép jel és szép csillag,
szép napunk támad,
szép napunk támad.

Szép jel és szép csillag,
szép napunk támad,
szép napunk támad.

Balról jobbra:

Kánya Gyula, Varga Kálmán (risza),
Németh János.

Forrás:

Kovács (Hugi) Ilona fényképezte a
balatonberényi templomban, 1982
vízkereszt napján tartott bemutatón.

(Az 1950-es évek elején ez a szokás teljesen elmaradt.)

Vízkeresztkor vizet szentel az egyház, és ebből a vízből a hívek szoktak hazavinni, arra az esetre, ha a családban lévő nagy beteghez papot hívtak, ebből a szentelt vízből tettek az asztalra.

Volt olyan család Berényben, aki a kútjába is öntött a szentelt vízből, hogy ne apadjon el a víz. Ez nem volt általános szokás a falunkban.

A január a falusi ember számára a pihenés ideje volt. Az állatokat ellátták, tűzifát bekészítették és pihentek.

Azok a családok, akik karácsonyra nem, januárban vágták le a hízójukat. A sertés lefogásához a rokonságból kértek fel erős férfiakat. A levágandó hízó lábára kötelet hurkoltak, és annál fogva vezették ki a kerítésből az udvarra, ahol a hentes (böllér) leszúrta a hízót. A vért a háziasszony mindig felfogta a véres hurka töltéséhez. Szalmával perzselték a disznót, nem úgy, mint napjainkban, gázzal. Mi gyermekek nagyon vártuk ezt a napot, mert végignézhattuk a disznóvágást. Perzseléskor lehúzták a disznó körmét, melyet felhúztunk az ujjunkra, ez volt a meleg gyűrű. A sertésgyomrot, vastag- és vékonybelet mindig megpucolták, mert ezekbe került a disznósajt, a hurka és a kolbász. A hús jó részét lesózták, felfüstölték (sonka, szalonna). Azt a húst, ami nem került a sózóba (karaj, oldalas, tarja stb.) lesütötték, így tartósították. A tepertőt is leöntötték friss langyos zsírral, így tudták nyárra eltenni, mivel hűtőszekrény nem volt. A nyári nehéz munkák idején fogyasztották el ezeket az ételeket. Szokásban volt a szomszédoknak, rokonságnak, komáknak kóstolót vinni, amikor Ők vágtak, viszonzták. Így többször ehettek friss húst.

Sokféle töltelékű hurkát készítettek: kukorica kásás, kukorica lisztes, hajdinás, zsemlyés, később rizses. A kukorica liszteset vastag bélbe töltötték, és az nem véres hurka volt.

A disznóvágást követően a háziasszonyoknak további feladata is volt. Elődeink amiért megdolgoztak, abból semmit nem engedtek kárba veszni. Házilag főztek szappant. A fej csontot, és egyéb csont hulladékot, a bélzsírt, s minden eldobandó zsiradékot, még az „abáló lén” megfagyott zsírt is leszedték, összegyűjtötték. Hamuból főztek lúgot, és lúgkővet tettek hozzá. A lúgkő szétmarta a csontot is. Majd a megszabott mennyiségű lúggal több órán át főzték a zsiradékot, csontot, miközben fakanállal állandóan kevergették. A házi főzésnél a forró lúgba öntötték a teljes zsiradék mennyiségét. A főzés eredményeképpen kicsapódó szappant még át szokták főzni friss lúgon, hogy fehérebb legyen. A megfőtt masszát - amikor kihűlt, - egy vászonnal kibélelt faládjába merték. Majd kockákra vágták dróttal, vagy zsinórral a szappantáblákat. A padláson gerendára rakva szárították ki. Ezt használták a nagymosásokhoz. (Ha jól emlékszem 2-3 kg szappan előállításához 12-14 kg zsiradék kellett. Még van jó pár db háziszappanunk, melyet Édesanyám főzött az 1950-es évek elején.)

Időjárási jóslások január végén, február elején:

Sokszor hallottam szüleimtől, hogyha Vince napján (január 22.) csepeg az eres, akkor telik a pince. Pál napján (január 25, Pál-forduló: Saulból lett Paul = Pál) felmérték a gazdák a terménykészleteiket, s akkor lesz elég az újig, ha még fele termény meg van. Azt tartották, Pál fordulása fele tél elmúlása. Február másodikán Gyertyaszentelőkor gyertyát szentel az egyház. Édesanyám mondása szerint ilyenkor már „minden fa tövében egy gyertya ég!” a másik megfigyelés, hogy ha ezen a napon, „ameddig besüt, addig még beporoz.” (Természetesen a havazást értették alatta.) A medve visszamegy a barlangjába, ha süt a nap, és meglátja az árnyékát. (Folytatjuk.)

1.) istápján = segítség, oltalom, gyámolítás

Kovács (Hugi) Ilona, helytörténet kutató

Hősök napja, - hálaadás (a megmaradás okán) - emlékezés a doni tragédiára, - 1956-ra, - a Hortobágyra kitelepítettek, - a recski haláltáborra, - és még tovább sorolhatnám az emlékezés napjait, amikor az emberek a szörnyű tragédiák ismeretében elmennek ezekre a rendezvényekre, mert itt részvételükkel tiszteletüket, együttérzésüket nyilváníthatják a szenvedő, életüket áldozó emberek iránt, de leszármazottjaik felé is, hiszen családfenntartó nélkül, magukra maradtan kellett megküzdeniük a megélhetésért.

Az ember hosszútávon már nem képes évszázadokra visszamenően emlékezni őseire, pedig ők valahol, valamikor a ködbe vészett időkben is éltek, továbbörökítve génjeiket, ezáltal lehetővé téve a mi születésünket. Csak egy behatárolt időszakon belül lehet nyomon követni, kik voltak ők, mivel foglalkoztak, honnan jöttek, milyen nyelven beszéltek? Azoknak az arcát tudjuk felidézni, megmutatni, akikről fényképeket, festményeket őrzünk.

Csak ott tudunk visszakeresni a család eredetére, ahol az egyház anyakönyvei megmaradtak. Ma már a technika fejlődésével nagyobb az esély az emlékek megőrzésére. Mégis meddig maradhatnak meg egy közösség emlékei, amiket ma még számontartunk? Ha elmegyünk és gyermekeinket, unokáinkat is elvisszük a megemlékezésekre. Ha lesz egy tanár, aki odakíséri a tanítványait. Ha van egy „írástudója” a közösségnek, aki leírja a jövő nemzedékének a fontos eseményeket, hagyományokat. Ha lesz egy választott vezető, aki ezeket számontartja. Ha lesz egy „BERÉNYI TÜKÖRKÉP”, amelyben valaki emlékeztet.

Mert egy ideje ismét szabad emlékezni a magyarok golgotáját végigjárt szenvedő áldozatokra.

Bár sok a „HA”, ehhez nem kell pénz, csak emberi érzések, gondolatok és tettek. Szerencsések a berényiek, mert van a falunak egy „Élő lelke”, aki nem sajnálja a fáradságot; ír, hagyományoz és emlékeztet.

A II. világháborút megélt balatonberényi emberek igaz emberi tulajdonságait és lelki értékeit tükrözi az az elhatározás, - egyben az utódoknak is örökül hagyott fogadalom, mely szerint a faluközi harcok befejezésekor évente ezen alkalommal hálaadó szentmisén köszönik meg, hogy imáik meghallgatásra találtak, az épületek csaknem épségben megmaradtak és a falu kevés emberi áldozat árán megmenekült. Az elmúlt évi hálaadó imaórán az említett „Élő lélek” felsorolta név szerint az háborús áldozatok neveit. Beszélt arról, hogy abban az időben ugyan ez nem egy jónéven vett cselekedet volt, ennek ellenére a berényiek egy emberként mentek ki a vasútállomásra és fogadták a hadifogságból kiszabadult társukat.

Hogy a hazaérkezett fogoly elmondhatta-e háborús emlékeit nem tudom, de az én édesapám a 80-as évek közepén - nem sokkal halála előtt - nekem beszélt róla először. Ő viszonylag szerencsés volt, gépkocsit vezetett, míg a katonák gyalog tették meg a több száz km-es utat a DON-ig. Az első megdöbbenést a falvakban tapasztalt primitív életforma, a mérhetetlen szegénység, az úttalan utak váltották ki belőle. Számolgatta, több mint 20 év telt el a kommunizmus építése, a kolhozosítás után és eddig jutottak? A házakban, a lakószobákban az emberek együtt éltek az állatokkal. Nem fával, szénnel fűtöttek, hanem a nyáron összegyűjtött, a lakóhelyiségben felhalmozott száraz tehénlepényekkel. Mivel a vallásgyakorlás ebbe az ideológiába már nem fért bele, a pravoszláv templomok lettek a kolhozok terményraktárai. A DON-nál a mínusz 40°-os hideg, a hatékony harcászati eszközök, a fűtött bunkerek, a megfelelően előkészített védvonal hiánya és ezek ellenére a becsületes, lelkiismeretes helytállás következménye óriási emberveszteség volt. Éppen 70 éve, amikor a visszavonulást elrendelték, a II. Magyar Hadsereg, már nem volt „hadsereg”. Szervezett menekítés nem létezett. A katonák fegyvertelenül, ellátatlanul, vánszorogva mentek visszafelé, - amíg tudtak. Az utak mentén álló helyzetben megfagyott emberek és lovak, segítségért könyörgő sebesültek voltak. A megtelt járművek nem tudtak már senkit felvenni. Megállni sem lehetett, mert akkor a zsúfolt járműveken lévő is veszélyeztetve lettek volna. A szűk út két oldalán hófalak álltak, nem lehetett a járművek elől kitérni. Az úton fekvő halottakat sem lehetett kikerülni. Ha valaki mégis elért - ahogy édesapám is - a határ közelébe, nem jutott tovább, hadifogságba került, és a kálvária ott folytatódott. Éhezés, tifusz-járvány. A „latrina” egy hosszú, mély gödör volt. A beteg, legyengült emberek ez fölé guggolva végezték a dolgukat, többen beleestek, de senki nem ment le értük.

Amikor az édesapám elmondta nekem az addig elhallgatott, most röviden összefoglalt történetet, akkor ébredtem rá, hogy mitől voltak a talpán azok a vastag, mindig újránövő bőrkeményedések, amit nekem kellett 10 éves koromtól hosszas lábáztatását követően a kezembe adott borotvával rendszeresen „lefagyni”.

A hosszú ideig méltánytalanul elhallgatott tragédiáról a 80-as években Nemeskürty István ír először „Rekviem egy hadseregért” c. könyvében.

Ahogy írja: „Ez volt a magyar hadtörténet legnagyobb veresége.” (A hadszíntéren és a visszavonuláskor 140.000 ember halt meg.) „Négyszer annyi magyar esett el, mint a mohácsi csatában.” Ismert, hogy a Don melletti temetőket a visszavonulás után feldúlták, nyomuk sem maradt.

A temetkezési helyek azonosítása, a feltárás 1995 után indult meg. Az első temető 1997-ben Boroievkában létesült, majd ezt követte 2002-3-ban a Rutinói. A 120.000 hősi halottból 69.000 nevét tudták azonosítani és felsorolni a fekete márványtáblákon.

EMLÉKÜK LEGYEN ÁLDOTT! Mátrainé (Anna)

Balaton part a XIX. században

A somogyi partvidék falvai szegényebbek, póriasabbak, mint az északi oldal. A török hódoltság okozta visszamaradás még a XIX. század elején is megfigyelhető. Somogy már az Árpádok korában sűrűn lakott, gazdag föld volt. A szépen nekilendült középkori fejlődésnek a török megjelenése vetett véget. A hadtápterületté vált Somogy leírhatatlan szenvedéseken megy keresztül. Falvai elhamvadnak, templomai összeomlanak, népe elvérzik. Csak azok élnek túl a hódoltság iszonyatos évtizedeit, akik a Balaton nádasába, mocsaraiba menekülnek. A török idők elmúltával kialakulnak az új birtokviszonyok. A földbirtokok a Festeticsek, az Eszterházyak, a Jankovichok, a Széchényiek, a veszprémi püspökök és kanonokok, s egyéb világi meg egyházi nagybirtokosok kezére jutnak. Ötven család élvezi 30 000 paraszt munkájának gyümölcsét. Berzsenyi Dániel, az 1200 holdas niklai birtokos nemes felháborodva kéri, hogy „helyes föld – és néposzat” legyen. Szégyelli a jobbágyi verítékből származó jólétét. /Szemét sötétség, vállát terh sanyaríja,/ S utálja mind azt, ki boldogabb./ S mi szép multság látni izzadását?/ Mi szép nekem még rajta szántanom,/ S aszott kezéből lesni sütemet../ És ez a sanyarú sorsú nép a legjobb borából itatja meg az először látott idegent is. „A mi illeti a Balaton melléki lakosokat: talán az egész világon sintsenek olly jószívű, adakozásra hajlandó és barátságos emberek, mint ezek. Itt a szőlőhegyen ha valaki keresztül megyen, és a szállások szerint lyukas pinczét (kinyílt ajtajút) lát, és hívatlan is bé nem tér, azért dorgálást, pirongatást és szemrehányást nyer.” „Egyéberánt a Balaton melléki Magyar nemzetiségének még sokkal nagyobb eredetiségét mutatja, mint a kevéssel feljebb lakó Vas és Veszprém megyei. Megtartotta még teljes mértékben a Magyar vendégszeretetet, mely szép tulajdonság nemzeti characterünknek fő billyege.”

A század elején Szemes és Boglár teljesen jelentéktelen falucska, Fonyód sem különb. Szántódpusztán gazdálkodik Pálóczi Horváth Ádám költő és népdalgyűjtő. Itt fogadja, a remete házában a Széphalomból érkező Kazinczy Ferencet. Érdekes módon a pusztaszónak két jelentése van az országon belül. Míg az Alföldön rónaságot, addig itt uradalmat, gazdaságot jelez. Berény jelentős település ekkor, ez esik legközelebb a fenéki komp somogyi állomásához. Richard Bright így ír róla 1815-ben: „A vályogházakat nem rendes zsúptetővel fedik, hanem egyszerűen szalmával takarják le, s a szalmát dorongokkal rögzítik. A házak és az udvarok kerítése nádból készül. A harang egy galambdúcszerűen cölöpre tett házikóban van. Azután gyönyörű vidéken megyünk keresztül. Jobbról-balról szőlő, tele virágzó gyümölcsfával... Ez a szőlő gróf Hunyadyé. Az általa ültetett sok élősövény-kerítés angol ember szemében az egész vidéket szebbé teszi.” A házak nádfedelesek ekkor, s legszebb díszük a négyszögű vagy hengeres oszlopos tornác. A legtöbb két helyiségű, a pitvaros konyhából nyílik a sarkos berendezésű sarokszoza. Legjellemzőbb bútordarabja a nehéz sarokpad, az eléje állított nagy asztal, s az a köré rakott faragott tölgyfaszékek; a falakon edénytartó fogasok, polcok sorakoznak. A növényvilágot – nád, sás, gyékény, káka – is bútorkészítésre használják fel. „A Balaton partján ásatnak a zsombékok, melyek nem egyebek, mint elfűrészelt törzsök formájára öszve nőtt sás-gyökerek, igen puhák, és jó ülés esik rajtuk. A Balaton melléki pintcéknél igen sok van ilyen a tüzelők körül, melyekre ülnek a tűz mellett dohányzó, és iddogáló pintcze szeresek, köszöntgetvén egymásra a vászon, vagy Sz. Mihályi korsót.”

Az emberek ruházatát így írja le egy korabeli tudósítás: „Öltöztetek a Balaton mellékieknek a sorshoz, s az állapothoz képest különböző. Nemes helységeken a férjfiú nem szép setét, vagy világos-kék öltözetben, de magyarosban jár: ellenben a szép nem igyekszik itt is követni a módit, és nagyon városiassan öltözködik. Az adozó nép szűrben, ködmenben jár – feleségeik is igen együgyűen viselődnek: de már most nevelkedő leánykák módi után futnak. Szüléiknek minden ellentállása mellett is.”

(Forrás: Antalfy Gyula: A reformkor Balatonja)

Csiri

A Művelődési Ház hírei

Balatonberény Művelődési Ház, és Könyvtár nyitvatartási ideje

Könyvtár és eMop nyitvatartási ideje:

Vasárnap, hétfő	ZÁRVA
Kedd -szerda- csütörtök:	14.00-19.00
Péntek:	14.00-17.30
Szombat:	14.00-19.00

Rendszeres szakkörök és klubok, és rendezvények

Hétfő :17.30 Gerinctorna egészség megőrzés
Kedd: 14.00 – 19.00
Nyugdíjas klub rendezvényei
Énekar próba 15.00 - 17.00
Szerda: 14.00 - 19.00
Asztali tenisz: 15.00-19.00
Németajkú polgárok klubja minden
hónap 1.,3. szerdája15.00-18.00
Civil szervezetek napja egyeztetés alapján

Csütörtök: 13.30 -19.30

Minden hónap utolsó csütörtök testületi
ülés
Civil szervezetek napja egyeztetés alapján
Péntek: 13.30 -19.00
17.30 Gerinctorna egészség megőrzés
Sakk-kör: 16.00 -19.30

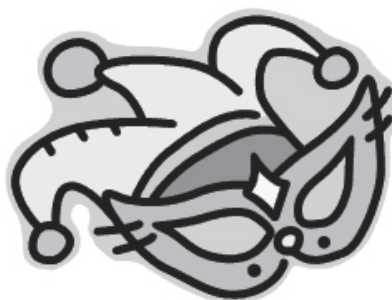
Szombat: 14.00 -20.00

Ifjúsági klub: 15.00 -20.00
Kabala tánccsoport próba: 14.00 -16.00
Diák színjátszó-kör próbák 16.30 -18.00
Színjátszó kör próbák

Az idegen nyelvi kompetenciák képzéseinek
kezdéséről plakáton és a honlapon lesz
értesítés!

Vasárnap és hétfő szünnap

ITT A FARSANG ÁLL A BÁL.....

KEDVES GYEREKEK!
2013. FEBRUÁR 9-ÉN SZOMBATON, 16.00 ÓRÁTÓL
VÁRUNK BENNETEKET A BALATONBERÉNYI MŰVELŐDÉSI HÁZBA
EGY FERGETEGES FARSANGI BÁLBA!

A LEGÖTLETESEBB JELMEZEKET DÍJAZZUK!
BELÉPŐJEGY ÁRA 100 FT/FŐ

JELMEZBEN ÉRKEZŐKNEK BELÉPŐDÍJ NINCS!

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT VÁRUNK SZERETETTEL, A NAGYIT SE HAGYD OTTHON!!!

Kérjük a cikkek beküldőit, hogy a lenti határidőt lehetőség szerint betartani szíveskedjenek. A határidőn túl beérkező írásokra vonatkozóan sajnos nem tudjuk garantálni, hogy bekerülnek a márciusi számba.

Következő szám lapzártája: 2013.február 24.

Megértésüket köszönjük: A szerkesztőség.

Olvasóinktól beérkezett kérésekre való tekintettel kérjük a cikkek küldőit, hogy amennyiben nem a saját írásukat küldik be, a forrást szíveskedjenek feltüntetni.

Köszönjük azoknak, akik ezt eddig is megtették.

Szerkesztők: Toronyi Zsolt, Bató Bernadett, Toronyiné Sifter Judit

Postacím: Balatonberény, Kossuth L. u. 28., e-mail: bbereny.tukorkep@gmail.com

Az esetleges nyomtatási hibákért elnézést kérünk.